

Kometen

Og kometen kom, skinnede med sin ildkerne og truede med sit ris; der blev set på den fra det rige slot, fra det fattige hus, fra stimlen på gaden og af den ensomme, der gik hen over den vejløse hede; hver havde sin tanke derved.

"Kom og se det himlens tegn! kom og se det pragtfulde syn!" blev der sagt, og alle skyndte sig at se.

Men inde i stuen sad endnu en lille dreng og hans moder; tællelyset brændte, og moder syntes at der var en høvlspån i lyset; tællen stod op i spids og krøllede, det betød, troede hun, at den lille dreng måtte snart dø, høvlspånen vendte jo mod ham.

Det var en gammel overtro, og den havde hun.

Den lille dreng skulle just leve mange år på jorden, leve og se kometen, når den efter mere end tresindstyve år viste sig igen.

Den lille dreng så ikke høvlspånen i lyset, havde heller ikke tanke om kometen, der første gang i hans liv skinnede fra himlen. Han sad med en klinket spølkum foran sig; i den var pisket sæbevand, og ned i den dyppede han hovedet af en lille kridtpibe, satte så stilken for munden og blæste sæbebobler, små og store; de bævede og svævede med de dejligste kulører, der skiftede fra gult til rødt, lilla og blå, og så blev det grønt som skovens blad, når solen skinner gennem det.

"Gud unde dig år her på jorden, så mange, som de bobler du blæser!"

"Så mange, så mange!" sagde den lille. "Sæbevandet kan aldrig blæses op!" og den lille blæste boble på boble.

"Der flyver et år! der flyver et år, se hvor de flyver!" sagde han ved hver boble, der løsnede sig og fløj. Et par fór ham lige ind i øjnene; det sved, brændte, han fik tårer i øjnene. I hver boble så han lagt et fremtidssyn, skinnende, glimrende.

"Nu kan man se kometen!" råbte naboerne. "Kom dog ud; sid ikke derinde!"

Og moder tog den lille ved hånden; han måtte lægge kridtpiben, slippe legetøjet med sæbeboblerne; kometen var der.

Og den lille så den lysende ildkugle med den strålende hale; nogle sagde, at den viste sig tre alen lang, andre, at den var millioner alen; man ser så forskelligt.

"Børn og børnebørn kan være døde før den viser sig igen!" sagde folk.

De fleste af dem, som sagde det, var også døde og borte, da den atter viste sig; men den lille dreng, for hvem høvlspånen stod i lyset og moderen troede om: "Han dør snart!" han levede endnu, var gammel og hvidhåret. "Hvide hår er alderens blomster!" siger ordsproget, og han havde mange af de blomster; han var nu en gammel skolemester.

Skolebørnene sagde, at han var så klog, vidste så meget, kendte historie, geografi og hvad man ved om himmellegemerne.

"Alt kommer igen!" sagde han; "bid bare mærke i personer og begivenheder og I skal kende, at de altid kommer igen, i anden kjole, i andet land."

Og skolemester havde da fortalt om Vilhelm Tell, der måtte skyde et æble af sin søns hoved, men før han udskød pilen, gemte han på sit bryst en anden pil til at skyde i brystet på den onde Gessler. Det var i Schweiz det skete, men mange år forud skete det samme i Danmark med Palnatoke; han måtte også skyde et æble af sin søns hoved og gemte som Tell en pil til at hævne sig med; og for mere end tusinde år længere tilbage, blev nedskrevet den samme historie som hændet i Ægypten; det samme kommer igen ligesom kometerne, de farer hen, bliver borte og kommer igen.

Og han talte om kometen, som var i vente, kometen, han havde set som lille dreng. Skolemester vidste om himmellegemerne, tænkte over dem, men glemte derfor ikke historie og geografi.

Sin have havde han anlagt i skikkelse af et Danmarks landkort. Her stod urter og blomster, som de bedst hører hjemme i landets forskellige egne. "Hent mig ærter!" sagde han, og så gik man til det bed, der forestillede Lolland. "Hent mig boghvede!" og så gik man til Langeland. Den dejlige blå ensian og porsurten var at finde oppe på Skagen, den glinsende kristtjørn ovre ved Silkeborg. Byerne selv var antydet ved postamenter. Her stod St. Knud med lindormen, det betød Odense. Absalon med bispestav betød Sorø; det lille fartøj med årer var mærke for, at her lå byen Århus. Af skolemesters have lærte man godt Danmarks landkort; men man måtte jo først belæres af ham, og det var så fornøjeligt.

Nu var kometen i vente, og om den fortalte han og

hvad folk i gamle dage, da den sidst var her, havde sagt og dømt. "Kometåret er et godt vinår," sagde han, "man kan spæde vinen med vand, det mærkes ikke. Vinhandlerne skal holde så meget af kometår."

Luften stod med skyer hele fjorten nætter og dage, kometen kunne ikke ses, men den var der.

Den gamle skolemester sad i sit lille kammer tæt op til skolestuen. Det bornholmske ur fra hans forældres tid stod i krogen, de tunge blylodder hverken løftedes eller sank, perpendiklen rørte sig ikke; den lille gøg, som fordom kom frem og kikkede klokkeslættet, havde i flere år siddet tavs bag lukket låge; alt var stumt og stille derinde, uret gik ikke mere. Men det gamle klaver tæt ved, også fra forældrenes tid, havde liv endnu, strengene kunne klinge, rigtignok lidt hæst, klinge en hel menneskealders melodier. Den gamle mand erindrede derved så meget, både glædeligt og bedrøveligt, i den række af år, fra han som lille så kometen, og til nu den var her igen. Han huskede hvad moder havde sagt ved hølvspånen i lyset, han huskede de dejlige sæbebobler, han blæste; hver var et leveår, havde han sagt, hvor skinnende, hvor farvesprængt! alt dejligt og glædeligt så han deri: barnelege og ungdomslyst, hele den vide verden åben i solskin, og ud i den skulle han! det var fremtidsbobler. Som gammel mand fornemmede han fra klaverets strenge melodier fra den svundne tid: Erindringsbobler med mindernes farveskær; der klang bedstemoders strikkevise:

"Vist ingen amazone
den første strømpe bandt."

Der klang visen, som husets gamle pige havde sunget for ham som barn:

"Her er så mangan fare
i verden gennemgå',
for den, som ung mon være
og lidet kan forstå."

Nu lød melodier fra det første bal, en menuet og molinaski; nu lød bløde, vemodfulde toner, der kom tårer i den gamle mands øjne, nu bruste en krigsmarch, nu salmesang, nu muntre toner, boble på boble, som da han som lille dreng blæste dem af sæbevand.

Hans øjne var hæftet mod vinduet, en sky derude på himlen gled bort, han så i den klare luft kometen, dens skinnende kerne, dens lysende tågeslør.

Det var som han havde set det den aften i går, og dog lå et helt rigt menneskeliv imellem den tid og nu; dengang var han barn og så i boblerne "fremad," nu viste boblerne "tilbage." Han følte barnesind og

barnetro, hans øjne lyste, hans hånd sank ned på tangenterne; ? det klang som sprang der en streng.

"Kom dog og se, kometen er her!" blev der råbt af naboerne. "Himlen er så dejlig klar! kom dog for rigtig at se!"

Den gamle skolemester svarede ikke, han var af sted for rigtig at se; hans sjæl var af sted på større bane, i et videre rum, end kometen gennemflyver. Og den blev der igen set på fra det rige slot, fra det fattige hus, af stimlen på gaden og af den ensomme på den vejløse hede. Hans sjæl blev set på af Gud og af de kære forudgangne, dem, han længtes efter.

* * *